

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.134/2017/9. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Novák Rudolf ügyvéd által képviselt **felperes** felperesnek - a dr. Kiss László ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2017. szeptember hó 20. napján kelt 6.P.20.172/2017/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbeezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 38 000 (harmincnyolcezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Felhívja a felperest, hogy hivatalos lelet készítésének terhével 8 napon belül rójon le 84 315 (nyolcvannégyezer-háromszáztizenöt) Ft eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az I. r. alperes a felperes finanszírozási kérelme alapján a felperes részére történő lízingbeadás céljából megvásárolta a **(gpjmű frg.rszm.-a)**. forgalmi rendszámú KIA Picanto LX-10 típusú személygépkocsit, majd arra, mint lízingbeadó a felperessel mint lízingbevevővel 2005. október 20. napján megkötötte a **(lízingszerződés száma)**. számú pénzügyi lízingszerződést. A felek a szerződésben a mértékadó devizanemet svájci frankban, a felperes tőketartozását 1 519 920 Ft-ban, az első lízingdíjat 190 000 Ft-ban, a további száz alkalommal fizetendő lízingdíj havi összegét 21 636 Ft-ban, míg az összes lízingdíjat 2 353 600 Ft-ban határozták meg. Az egyedi szerződés „lízingbevevő nyilatkozata” elnevezésű pontja szerint a felperes kijelentette, hogy a szerződésben és az annak hátoldalán levő üzletszabályzatban **(üzletszabályzat száma)** foglaltakat megismerte, megértette, azt a lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el.

A **(üzletszabályzat száma)** számú üzletszabályzat (a továbbiakban: Üsz.) a jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából az alábbi releváns rendelkezéseket tartalmazza:

I.7.: „Havi fix konstrukció: „Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kamatváltozás II. elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli árfolyamesemény.”

I.11.: „Mértékadó devizanem: Az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanem.”

I.16.: „Mértékadó árfolyam: A mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi lízingszerződés létrejötté napján.”

I.17.: „Rendkívüli árfolyam esemény: rendkívüli árfolyam eseménynek minősül, ha az árfolyam legalább 150 %-kal magasabb, mint a mértékadó árfolyam.”

I.18.: „Kamatváltozás:

a) Kamatváltozás I.: A mértékadó kamatláb változásának függvényében meghatározott kamatkülönbözet.

b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: $\text{Kamatváltozás II.} = \text{fizetési kötelezettség} \times ((\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam}) - 1)$.

VIII.1.: „A lízingszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a kamatváltozás II. megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig.”

A kamatváltozás II. fix konstrukció esetén történő elszámolásával és megfizetésével kapcsolatos részletes szabályokat az Üsz. VIII.2. pontja tartalmazza.

Az I. r. alperes 2005. október 21. napján garanciaszerződésnek nevezett megállapodást kötött a II. r. alperessel, amely szerint a II. r. alperes készfizető kezességet vállalt a felperes lízingszerződésből eredő tartozásaiért.

Az I. r. alperes a felperes szerződésszegésére hivatkozással 2015. július 8. napjára a lízingszerződést felmondta, majd a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) szerinti elszámolást elvégezte, ebben a tisztességtelenül felszámított összeget 162 127 Ft-ban határozta meg, amit a felperes tartozásába beszámítva a felperes fennálló tartozását 199 426 Ft-ban jelölte meg.

A felperes módosított keresetében kérte az I. r. alperessel kötött lízingszerződés érvénytelenségének megállapítását, és az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását oly módon, hogy 1 529 920 Ft és ennek jegybanki alapkamata visszafizetésére köteles. Számítása szerint az elszámolás eseményeként 385 644 Ft túlfizetése keletkezett, amelynek megfizetésére, valamint a perrel érintett gépjármű törzskönyvének a kiadására kérte kötelezni az I. r. alperest. A szerződés érvénytelensége körében hivatkozott annak alaki hibájára, jóerkölcsbe és jogszabályba ütközésére, valamint arra, hogy tisztességtelenek a szerződésnek az árfolyamkockázat reá háritásával kapcsolatos rendelkezései, miután az I. r. alperes erről őt nem tájékoztatta.

Az I. r. alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a szerződés a felperes által megjelölt bármely okból érvénytelen lenne. Hangsúlyozta, a perbeli lízingszerződés deviza alapú megállapodás, az egyedi szerződés és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat alapos áttanulmányozása eredményeként a felperesnek tisztában kellett lennie az ügylet árfolyamkockázatával, így azzal is, hogy a fizetési kötelezettségei jelentős mértékben megnövekedhetnek, ezért az ebből eredő többletfizetési kötelezettségek alól nem mentesülhet. Kiemelte, a felperesnek még van tartozása a szerződés alapján, így a törzskönyv kiadását nem kérheti megalapozottan.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 38 100 Ft perköltséget, míg az államnak 36 000 Ft eljárási illetéket. Ítéletének indokolása szerint alaptalannak ítélte a felperes valamennyi érvénytelenségi hivatkozását. Kiemelte, a lízingszerződés devizaalapúsága a szerződéses okiratból és az üzletszabályzat egyes rendelkezéseiből egyértelműen megállapítható volt, az abban foglalt, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás pedig megfelelt a Kúria 2/2014. PJE határozatában megfogalmazott követelményeknek. Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás hiányát illetően nem találta megállapíthatónak az I. r. alperes részéről az együttműködési kötelezettség megsértését utalva arra, hogy a felperes maga nyilatkozott akként, miszerint a szerződést és az üzletszabályzatot nem olvasta el. Sem tisztességtelennek, sem jóerkölcsbe ütközőnek nem ítélte a mértékadó devizanem CHF szerződési feltételt, és miután a felperesnek a lízingszerződésből eredően még hátraléka állt fenn, a törzskönyv kiadása iránti keresetet is megalapozatlannak minősítette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, a keresetének helyt adó döntés meghozatala iránt. Fellebbezését kizárólag az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás hiányát illetően indokolta kiemelve, hogy az I. r. alperes a szerződés deviza alapúságáról, az árfolyamkockázat tartalmáról nem tájékoztatta őt, illetőleg a kapott tájékoztatás nem volt világos, nem volt érthető, ami a szerződés egészének az érvénytelenségét vonja maga után. Érvelése szerint az árfolyamkockázat valós tartalmára vonatkozó és érthető tájékoztatás hiányában az árfolyamkockázat rátelepítése tisztességtelen, ezért az abból eredő többletfizetési kötelezettségek teljesítésére nem kötelezhető.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezéseinek a helybenhagyásra irányult.

A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetéseivel, érdemi döntésével az ítélet tábla egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat.

A fellebbezési eljárás során a felperes jogorvoslati kérelmének tartalmára tekintettel az ítélet táblának kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy megfelelő, valós tartalmú tájékoztatást kapott-e a felperes az ügylet árfolyamkockázatát illetően, ehhez képest tisztességtelenek-e az árfolyam-különbözet fizetésére vonatkozó üzletszabályzati feltételek, ezáltal a felperes köteles-e az ebből fakadó többletterhek teljesítésére.

A Kúria pénzügyi lízingszerződésekre is alkalmazandó 2/2014. PJE határozatának 1. pontja értelmében az árfolyam-különbözet viseléséről rendelkező szerződési feltételek - mint a főszolgáltatás körébe tartozó kikötések - tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. A deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződés - jelen esetben pénzügyi lízingszerződés - azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyam-kockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára, ha annak tartalma a szerződéskötéskor -

figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető.

Nem vitás, hogy a perbeli esetben külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, az I. r. alperesnek azonban ez nem is volt kötelezettsége (az 1996. évi CXII. törvény kockázatfeltáró nyilatkozatról rendelkező 203. § (6) és (7) bekezdése a pénzügyi lízingszerződésre nem vonatkozik), így az egyedi szerződés és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat rendelkezései, valamint a szerződéskötéskor illetve azt megelőzően az alperes által a felperesnek adott tájékoztatás alapján kellett vizsgálni, hogy egy ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt-e az, hogy az esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen árfolyamváltozás miatt a szerződés ténylegesen fennálló kockázata teljes egészében őt terheli, annak reá nézve kedvezőtlen hatása korlát nélküli, és hogy ennek következménye fizetési kötelezettségének jelentős mértékű megnövekedése lehet.

Az egyedi szerződésben meghatározott „mértékadó devizanem: CHF” kitétel egyértelműen arra utal, hogy a peres felek nem forint, hanem deviza alapú szerződést kötöttek. Ezen felül az Üsz. I.7., 11., 15., 18.b) és c) pontjai tartalmából azok együttes értelmezése eredményeként egyértelmű kellett legyen a felperes számára, hogy az árfolyam változásból eredő kockázat fennáll, és annak kedvezőtlen irányú változásának terheit kizárólag ő köteles viselni. A felek az egyedi szerződésben meghatározták a mértékadó devizanemet, az üzletszabályzat pedig tartalmazza annak fogalmát, vagyis azt értelmezi (I.11.), ezen kívül a mértékadó árfolyam (I.16.) és az árfolyamváltozás kiszámítási módja (I. 18. b),c) pont) is rögzítésre került. Mindebből egyértelműen kiderült, hogy az árfolyamváltozás maga után vonja a fogyasztó fizetési kötelezettségének változását is. A Kamatváltozás II. üzletszabályzati pont megszövegezése ugyancsak egyértelmű a tekintetben, hogy a lízingbevevő fizetési kötelezettségének árfolyamváltozásból adódó módosulását szabályozza, amire a „Kamatváltozás II.” szövegrész után szereplő „árfolyamváltozás” kifejezés is utal. A fix devizakonstrukcióra vonatkozó rendelkezésekből pedig világosan kiderül, hogy a forint gyengüléséből adódó árfolyam-különbözet megfizetése - a rendkívüli árfolyam eseményt kivéve - oly módon történik, hogy a futamidő meghosszabbodik és a felperesnek a törlesztőrészeket a futamidő letelte után is fizetnie kell mindaddig, amíg az I. r. alperes által gyűjtőszámlán nyilvántartott árfolyam-különbözet összegét nem egyenlíti ki.

A fenti rendelkezések egyértelműen és átláthatóan tartalmazzák, hogy a felperesnek a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális eladási árfolyam függvényében árfolyamváltozást kell fizetnie, amelynek nincs felső határa. Erre utal az Üsz. I.17. pontjában meghatározott rendkívüli árfolyamesemény fogalma is, amelynek alapján a felperesnek számolnia kellett azzal, hogy a forint svájci frank árfolyamának gyengülése a szerződéskötés időpontjában irányadó árfolyamhoz képest a 150 %-os mértéket is meghaladhatja.

Lényeges emellett, hogy a felperes a szerződéskötéskor választhatott a fix és a normál devizakonstrukció között, azaz eldönthette, hogyan kéri az árfolyam-különbözet elszámolását. A felperes élt ezzel a választási lehetőséggel, a finanszírozási kérelemben a fix deviza konstrukciót jelölte meg. Ahhoz viszont, hogy a két lehetőség között választani tudjon, tisztában kellett lennie a kettő közötti különbséggel, és ebből következően magának a deviza alapú konstrukciónak a lényegével, valamint az abból fakadó kockázatokkal is.

A fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségből eredően a jóhiszeműség és tisztesség követelményeire is tekintettel a lízingbevevőtől is minimálisan elvárható, hogy a nagy összegű,

hosszú távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kötelezettség mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt (BDT2013. 2889.), tanulmányozza a szerződést, szükség esetén az egyes, az általa nem érthető rendelkezésekről magyarázatot kérjen (Kúria 6/2013. PJE). Tény, hogy a szerződés nem volt terjedelmes, ha az, illetve az üzletszabályzati rendelkezések áttanulmányozása, megértése a felperes számára nehézséget okozott, avagy valamely rendelkezése nem volt számára világos, úgy rákérdeszhetett volna arra, illetve módja nyílt volna, hogy szakember segítségét vegye igénybe annak értelmezése érdekében. A felperes maga nyilatkozott akként, hogy a szerződést, valamint az üzletszabályzat rendelkezéseit nem olvasta el, az ennek elmaradásából eredő hátrányok azonban az I. r. alperesre nem terhelhetők.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. r. alperes fellebbezési eljárási költségeinek a megfizetésére, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

A Pp. 24. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az eljárás pertárgyértéke 1 202 256 Ft-ban határozható meg. A felperes módosított keresetében ugyanis 385 644 Ft megfizetésére kérte kötelezni az I. r. alperest a szerződés érvénytelenségéből eredő elszámolás tekintetében, míg ezzel szemben az I. r. alperes által nyilvántartott felperesi tartozás összege 216 612 Ft volt, amelyet a felperes vitatott. Ezen felül a felperes kérte az I. r. alperes kötelezését a törzskönyv kiadására, amelynek pertárgyértéke 600 000 Ft, így az elsőfokú eljárás pertárgyértéke ezek összegeként határozható meg. E pertárgyérték alapján az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 42. § (1) bekezdése szerint kiszámítható elsőfokú eljárási illeték összege 72 135 Ft, amelyből a felperes az elsőfokú eljárás során mindössze 36 000 Ft-ot fizetett meg, így köteles - leletezés terhével - további 36 135 Ft elsőfokú eljárási illeték megfizetésére. A másodfokú eljárás pertárgyértéke az elsőfokú eljárás perértékével azonos, így az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint lerovandó fellebbezési eljárási illeték összege 96 180 Ft, amelyhez képest a felperes

fellebbezésén 48 000 Ft eljárási illetéket rótt le, így a különbözetként mutatkozó 48 180 Ft, mindösszesen 84 315 Ft első és másodfokú eljárási illeték megfizetésére - pervesztességére tekintettel - hivatalos lelet készítésének terhével köteles az Itv. 73/A. § (3) bekezdése alapján.

Szeged, 2018. április 18.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró